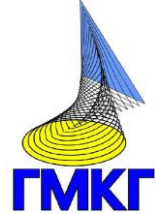

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Технології анімації та рендерінгу

Шифр та назва спеціальності

122 – Комп'ютерні науки

Інститут

ННІ Комп'ютерного моделювання, прикладної фізики та математики

Освітня програма

Комп'ютерні науки. Моделювання, проектування та комп'ютерна графіка

Кафедра

Геометричного моделювання та комп'ютерної графіки (163)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр

6

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Воронцова Дар'я Володимирівна

Darya.Vorontsova@khp.edu.ua

Кандидат технічних наук, доцент, доцент

Спеціаліст в проблемах геометричного моделювання об'єктів, явищ і процесів; розробці та дослідження новітніх технік і методів комп'ютерної графіки та візуалізації.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна «Технології анімації та рендерінгу» вивчає принципи створення та розробки анімації, а також процес рендерінгу в комп'ютерній графіці. В рамках цієї дисципліни студенти вивчають основні прийоми анімації, серед яких: анімація по ключовим кадрам, принципи прямої та інверсної кінематики, анімація засобами редагування кривої руху, скелетна анімація тощо. Студенти також знайомляться з основами рендерінгу, включаючи такі теми, як моделювання 3D-об'єктів, принципи освітлення, робота з матеріалами, налаштування камер тощо. Розробка проектів у програмних пакетах, таких як Maya та Blender, є основою практичної роботи в рамках дисципліни. Наприкінці навчання студенти отримують навички створення та реалізації анімації, а також розуміння процесу рендерінгу та його застосування в різних сферах: від ігрової індустрії до кіно та реклами.

Мета та цілі дисципліни

Навчити сучасним методам та технологіям комп'ютерної анімації та рендерінгу для розв'язання практичних задач комп'ютерної візуалізації при створенні мультимедійної продукції та комп'ютерних ігор.

Формат занять

Лекції, лабораторні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК2: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3: Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК10: Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника

СК18: Здатність інтегрувати методи комп'ютерної графіки та обчислювальних технологій для геометричного моделювання складних технічних об'єктів, процесів і систем та розробки алгоритмів, які дозволяють створювати високоякісну комп'ютерну анімацію та здійснювати рендерінг.

СК20: Здатність проєктувати та реалізовувати графічний інтерфейс користувача довільного рівня складності та сучасні застосунки з обробки та аналізу графічної інформації.

Результати навчання

ПР9: Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук

ПР19: Застосовувати знання та навички в галузі комп'ютерної графіки та обчислювальних технологій для геометричного моделювання складних технічних об'єктів, процесів і систем та розробки алгоритмів, які дозволяють створювати високоякісну комп'ютерну анімацію та здійснювати рендерінг.

ПР22: Застосовувати знання та навички у сфері проєктування та реалізації графічного інтерфейсу користувача довільного рівня складності та сучасних застосунків з обробки та аналізу графічної інформації

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредитів ECTS): лекції – 16 год., лабораторні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год., залік

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна базується на знаннях та компетенціях, що набуває здобувач вищої освіти під час вивчення дисциплін: Лінійна алгебра, Аналітична геометрія, Програмування GUI.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Вивчення дисципліни «Технології анімації та рендерінгу» передбачає проведення лекційних та практичних занять, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

В ході викладання дисципліни:

– на лекціях викладаються теоретичні питання навчальної дисципліни. Лекційний матеріал супроводжується практичними прикладами застосування інструментарію програмного комплексу Autodesk Maya та Blender;

– на лабораторних заняттях поглиблюються, закріплюються та систематизуються теоретичні знання, що отримані на лекціях;

– під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти виконують завдання викладача з метою закріплення отриманих необхідних знань та навичок.

При проведенні лабораторного практикуму використовується програмне забезпечення, що є вільно ліцензованим для навчання (Free Student Software), зокрема:

- студентська версія Autodesk Maya, яка надається через програму Autodesk Education Community.

Autodesk надає студентам і викладачам доступ до безкоштовної ліцензії Maya, користувачі можуть отримати доступ до цієї програми, підтвердивши свій статус учня або вчителя через веб-сайт Autodesk.

- програмний комплекс Blender, що є програмним забезпеченням з відкритим вихідним кодом, ліцензованим під ліцензією GNU General Public License (GPL). Blender доступний для використання, модифікації та розповсюдження вільно.

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій, де використовуються пояснювально-ілюстративний метод, метод критичного мислення та дискусії для викладу теорії та аналізу коду. На лабораторних роботах акцентується на практичному та частково-пошуковому методах, що сприяє розвитку практичних навичок програмування та вирішенню конкретних задач. Навчальні матеріали доступні студентам на Microsoft OneDrive.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ. Поняття комп'ютерної анімації. Основні принципи створення комп'ютерної анімації.

1. Поняття комп'ютерної анімації, основні види.
2. Принципи реалістичної анімації.

Тема 2. Принципи прямої та інверсної кінематики в комп'ютерній анімації. Скелетна анімація.

1. Принципи прямої та інверсної кінематики в комп'ютерній анімації. Кінематичні пари та ланцюги.
2. Основи скелетної анімації. Ріггінг та скіннінг.

Тема 3. Морфінг.

1. Поняття морфінгу.
2. Основні підходи до реалізації морфінгу в комп'ютерній анімації.

Тема 4. Процедурна анімація.

1. Поняття процедурної анімації.
2. Анімація на основі математичних виразів.
3. Анімація на основі залежностей від поведінки інших об'єктів.

Тема 5. Основи рендерінгу. Моделі розповсюдження світла. Рівняння рендерінгу та його розв'язання.

1. Поняття рендерінгу. Проблема відображення тривимірних сцен у двовимірну площину.
2. Основне рівняння рендерінгу, підходи до його розв'язання, проблеми чисельного розв'язку задачі рендерінгу.

Тема 6. Методи рендерінгу та растеризації тривимірних сцен.

1. Основні підходи до розв'язання задачі рендерінгу.
2. Поняття растеризації.
3. Алгоритм scanline.

Тема 7. Моделі локального затінення.

1. Плоске затінення.
2. Методи затінення Гуро та Фонга.

Тема 8. Моделі глобального освітлення.

1. Поняття глобального освітлення.
2. Алгоритми radiosity та Metropolis light transport.
3. Трасування променів (ray tracing).
4. Метод фотонних карт.

Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми лабораторних робіт

Лабораторна робота № 1.

1. Ознайомлення з інтерфейсом графічного пакету.
2. Основні редактори для створення комп'ютерної анімації.
3. Анімація по ключовим кадрам.

Лабораторна робота № 2.

1. Скелетна анімація. Основи ріггінгу. Об'єкт Armature.
2. Скіннінг з використанням WeightPaint.

Лабораторна робота № 3.

1. Морфінг на основі скелету.
2. Морфінг на основі решіток Lattice.
3. Налаштування анімації з використанням ключів форми ShapeKey.

Лабораторна робота № 4.

1. Використання об'єкту Driver для встановлення математичних залежностей для анімації властивостей.
2. Анімація на основі редагування F-Curves в Graph Editor.
3. Анімація на основі впливу музичних файлів.

Модульна контрольна № 1. Основи комп'ютерної анімації.

Лабораторна робота № 5.

1. Рендерінг сцени.

Лабораторна робота № 6.

1. Растеризація полігональної моделі.
2. Заливка растеризованої моделі кольором.

Лабораторна робота № 7.

1. Розрахунок освітленості полігону за алгоритмом плоского затінення.
2. Розрахунок освітленості полігону за алгоритмом Гуро.
3. Розрахунок освітленості полігону за алгоритмом Фонга та Блінна-Фонга.

Лабораторна робота № 8.

1. Розрахунок форм-факторів для полігонів за методом radiosity.

Модульна контрольна № 2. Моделі затінення та освітлення в задачах рендерінгу.

Самостійна робота

Самостійна робота студента передбачає наступні компоненти:

- Самостійне опрацювання та закріплення знань, умінь та навичок, отриманих в ході освоєння лекційного матеріалу курсу та під час підготовки до лабораторних робіт.
- Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

На самостійне опрацювання виносяться наступні питання:

1. Інтерфейс графічного пакету.
2. Створення скелету.
3. Корируючі ключі форми.
4. Редактор графів.
5. Налаштування світла, камери та системи рендеру.
6. Геометричні перетворення та лінійна алгебра в задачах рендерінгу.
7. Модель Ламберта.
8. Модель Блінна-Фонга.
8. Фізично-правдоподібний рендерінг.

Курс передбачає виконання індивідуального розрахункового завдання, оцінювання якого здійснюється за результатом відкритого захисту роботи перед викладачем та студентами групи.

Література та навчальні матеріали

1. Villar O. Learning Blender, 3rd Edition - Addison-Wesley Professional, 2021. - 340p.
2. Okun J.A., Zwerman S. The VES Handbook of Visual Effects: Industry Standard VFX Practices and Procedures [Текст]. – Focal Press, 2010. – 960 p.
3. Blazer L. Animated Storytelling. Simple Steps for Creating Animation & Motion Graphics [Текст]. – Peachpit Press, 2016. – 160 p.
4. Савченко Л.М., Воронцова Д.В., Роженко З.М. Додаткові техніки моделювання із застосуванням деформаторів. Мет. вказівки для лабораторних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни [Текст]. – Харків: Вид-во «Підручник НТУ «ХПІ», 2013.
5. Brinkmann R. The Art and Science of Digital Compositing, Second Edition: Techniques for Visual Effects, Animation and Motion Graphics // The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics [Текст]. – Morgan Kaufmann, 2008. – 426 p.
6. Akenine-Möller T., Haines E., Hoffman N. Real-Time Rendering, Fourth Edition 4th Edition - A K Peters/CRC Press, 2016. - 1155.

7. Дашкевич А.О. Обчислювальна геометрія в задачах комп'ютерної графіки та комп'ютерного зору. Конспект лекцій для студентів спеціальності 122 Комп'ютерні науки [Електронний ресурс] – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 46 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/40741>
8. Geng W. The Algorithms and Principles of Non-photorealistic Graphics: Artistic Rendering and Cartoon Animation // Advanced Topics in Science and Technology in China [Текст]. – Springer, 2010. – 373 p.
9. Strothotte T., Stefan Schlechtweg S. Non-Photorealistic Computer Graphics: Modelling, Rendering, and Animation // The Morgan Kaufmann Series in Computer Graphics [Текст]. – Morgan Kaufmann, 2002. – 492 p

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Поточний контроль реалізується у формі виконання лабораторних робіт, проведення контрольних робіт.

Контроль складової робочої програми, яка освоюється під час самостійної роботи студента, проводиться:

з лекційного матеріалу – шляхом опитування;
з лабораторних занять – шляхом опитування на захистах лабораторних робіт.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку відповідно до навчального плану в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою та у терміни, встановлені навчальним планом. Семестровий контроль проводиться в письмовій формі за контрольними завданнями. Результати поточного контролю (поточна успішність) можуть враховуватись як допоміжна інформація для виставлення оцінки з даної дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового заліку з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання усіх лабораторних занять, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

28.08.2023

Завідувач кафедри
Ольга ШОМАН

28.08.2023

Гарант ОП
Оксана ТАТАРІНОВА